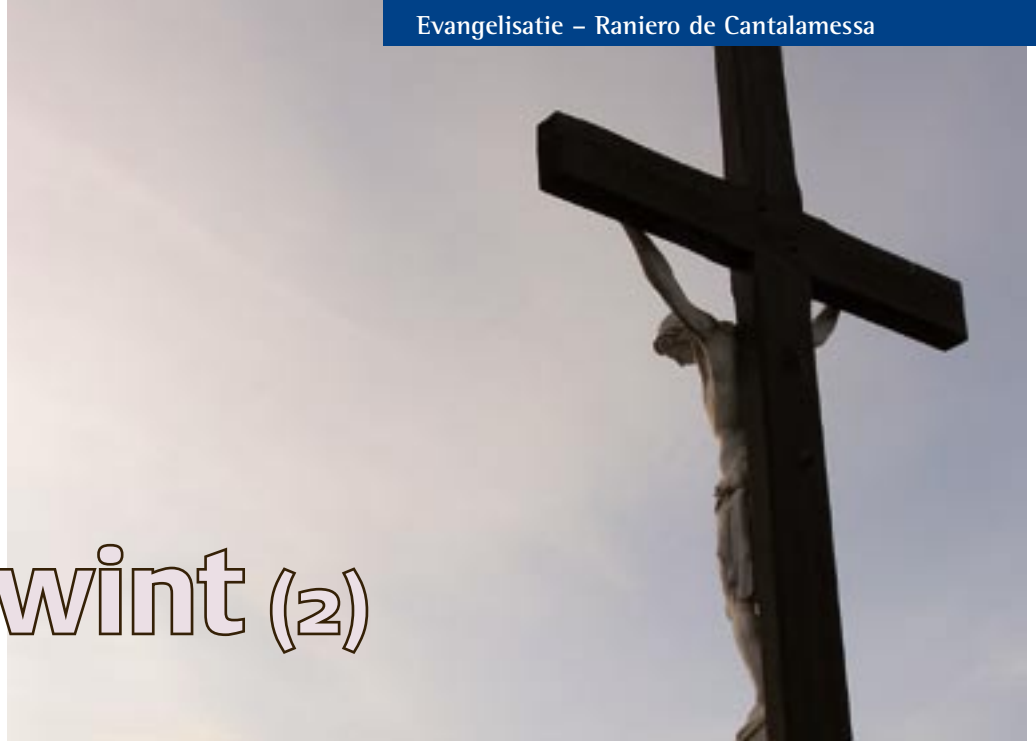

Geloof dat de wereld overwint (2)

Christus is in onze tijd opvallend aanwezig in films, boeken en de massamedia in het algemeen. Minstens zo opvallend is echter zijn afwezigheid in kerk en geloof van de moderne mens. Dat staat in schril contrast met de centrale rol van Christus en het overwinnende geloof in Hem, waarvan het Nieuwe Testament getuigt.

In de toespraak die Mgr. Raniero de Cantalamessa, pastor van Paus Benedictus XVI, vorig jaar tijdens de wereldwijde Alpha-conferentie hield, roept hij op Christus voor onszelf en de wereld te herontdekken als de figuur waar alles om draait, niet als dogma maar als persoon waarmee we een reddende relatie kunnen aangaan.

In deze idea deel twee van zijn diepbewogen betoog.

4. Hameren op het belang van een persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus is geen teken van subjectivisme of emotionalisme, maar de vertaling op geestelijk en pastoraal vlak van een leerstelling die centraal staat in ons geloof, namelijk dat Jezus Christus een persoon is. De synodes van de vroege kerk hebben de essentiële aspecten van het geloof in Jezus Christus

gevat in drie uitspraken: Jezus Christus is waarachtig mens; Jezus Christus is waarachtig God; Jezus Christus is één ondeelbaar persoon.

Wij hebben hier als het ware een leerstellige driehoek waarbij mensheid en godheid de twee staande zijden vertegenwoordigen en de eenheid van de persoon van Christus de

basis. “Wij leren”, zei het concilie van Chalcedon, “dat Christus moet worden erkend als persoon of *hypostasis*, niet gescheiden en verdeeld in twee personen, maar de unieke eniggeboren Zoon van God, het Woord en onze Heer Jezus Christus.”

Die leerstelling over de ene persoon van Christus is een ‘open structuur’, dat wil zeggen in staat om ook in onze tijd tot ons te spreken om antwoord te geven op nieuwe geloofsvragen, die zo anders zijn dan de vragen van de vijfde eeuw. Vandaag de dag ontkent niemand dat Christus ‘één persoon’ is. Sommigen ontkennen helaas dat Hij een ‘goddelijk’ persoon is en zeggen liever dat Hij mens is, maar dat Christus één is wordt door niemand aangevochten. In onze tijd draait het dus niet zozeer om de vraag of Christus één persoon is als wel om de ontdekking dat Hij een persoon is. Het gaat erom te ontdekken en verkondigen dat Jezus Christus niet een idee, een historisch probleem, een figuur uit een verhaal is maar een persoon,

en nog wel een levende persoon!

We herinneren ons die beroemde ‘persoonlijke ontmoeting’ met de opgestane Christus die de apostel Paulus had. “Saul, Saul!” “Wie bent U Heer?” “Ik ben Jezus!” (Hand. 9: 4-5). De apostel zelf beschrijft deze ontmoeting in de brief aan de Filippenzen:

“Wat voor mij winst was (dat wil zeggen: besneden te zijn, Israëliet, onberispelijk, farizeër), ben ik omwille van Christus als verlies gaan beschouwen. [...] Het kennen van Jezus Christus, mijn Heer, overtreft immers alles. Omwille van Hem heb ik alles prijsgegeven; ik heb alles als afval weggegooid. Ik wilde Christus winnen en één met Hem zijn – niet door mijn eigen rechtvaardigheid omdat ik de wet naleef, maar door die van God, de rechtvaardigheid die er is door het geloof in Christus. Ik wil Christus kennen en de kracht van zijn opstanding ervaren.” (Fil. 3: 7-10)

Ik herinner me nog levendig dat dit bijbel-

Op een gegeven moment deed ik een verontrustende ontdekking: ja, ik wist alles over de persoon van Jezus, maar ik kende Jezus niet persoonlijk!

gedeelte voor mij een actieve werkelijkheid werd. Tijdens mijn bestudering van de leer van Christus heb ik veel onderzoek gedaan naar de wortels van het begrip 'persoon' in de theologie, de definities en verschillende interpretaties. Ik heb me bekendgemaakt met de eindeloze discussies over de unieke persoon en de hypostasis van Christus in de Byzantijnse periode en met de moderne ontwikkelingen met betrekking tot de psychologische dimensie van de persoon. In één bepaald opzicht wist ik alles over de persoon van Christus. Maar op een gegeven moment deed ik een verontrustende ontdekking: ja, ik wist alles over de persoon van Jezus, maar ik kende Jezus niet persoonlijk! Ik kende het begrip van de persoon beter dan de persoon zelf.

Het waren precies deze woorden van Paulus die me hielpen om het verschil te begrijpen. In het bijzonder was het de frase 'Ik wil Hem kennen ...' en dan in het bijzonder het voornaamwoord Hem (*eauton* in het Grieks) dat mij trof. Dat ene woordje leek mij meer waarheid over Jezus te bevatten dan alle boeken die ik ooit over Hem gelezen had. 'Hem' betekende Jezus Christus, mijn Heer, 'in vlees en bloed'.

Is het dan mogelijk om onpersoonlijke kennis met betrekking tot de persoon van Christus te hebben? Het is een tegenstrijdigheid en zelfs een paradox, maar helaas, het komt maar al te vaak voor! Waarom onpersoonlijk? Omdat deze kennis je onberoerd laat met betrekking tot de persoon van Christus, terwijl de kennis die Paulus had hem al het andere in zijn leven als onbelangrijk, als vuilnis deed ervaren en zijn hart vulde met een onweerstaanbaar verlangen om bij Christus te zijn, om zich van al het andere los te maken, zelfs van zijn eigen lichaam, en bij Hem te zijn.

Een persoonlijke relatie met Jezus aangaan is niet hetzelfde als een relatie met om het even wie aangaan. Wil het een 'echte' relatie zijn dan moet hij ertoe leiden dat Jezus Christus is wat Hij is, dat wil zeggen Heer. In de tekst die ik hierboven citeerde, spreekt de apostel over een grotere, voortreffelijker of zelfs sublieme (*hyperechon*) kennis van Christus die erin bestaat dat Christus wordt erkend als je persoonlijke Heer: 'Het kennen van Jezus Christus, mijn Heer, overtreft immers alles.' (Het enige bijbelgedeelte waar het enkelvoud wordt gebruikt: *mijn* Heer, niet onze Heer.)

De persoonlijke kennis van Jezus bestaat hierin dat ik Hem erken als mijn Heer en Heiland, wat wil zeggen: als mijn cen-

trum, mijn betekenis, mijn reden om te leven, mijn doel in het leven, mijn heerlijkheid, degene aan wie ik met vreugde 'alles overgeef'.

Jezus Christus zo kennen lijkt op de manier waarop je je eigen moeder kent. Wie kennen hun moeder het best? Mensen die alle boeken over moederschap gelezen hebben of het concept 'moeder' in verschillende culturen en religies hebben bestudeerd? Natuurlijk niet! Degenen die hun moeder het best kennen, zijn kinderen die, eenmaal hun eigen kindertijd te boven gekomen, zich op een dag realiseren dat zij in de moederschoot gevormd zijn en door haar weëën in de wereld kwamen. Zij worden zich bewust van de band tussen henzelf en haar, die op de hele wereld uniek is. Vaak komt zo'n ontdekking als een 'openbaring', als een soort van 'inwijding' in het mysterie van het leven. Zo is het ook met Jezus. We kennen Jezus zoals Hij werkelijk is als we op een dag, door openbaring en ditmaal niet door vlees en bloed zoals in het geval van onze moeder, maar van de hemelse Vader, ontdekken dat we uit Hem geboren zijn, uit Zijn dood, en dat we geestelijk bestaan voor Hem.

Dat is wat er op 24 mei 1738 met John Wesley gebeurde, in Londen.

"'s Avonds", schrijft hij in zijn dagboek, "ging ik zeer tegen mijn zin naar een genootschap in Aldersgate Street, waar Luthers' inleiding op de Romeinenbrief gelezen werd. Om ongeveer kwart voor negen, terwijl hij bezig was te beschrijven welke verandering God in het hart kan werken door het geloof in Jezus Christus, voelde ik hoe mijn hart op vreemde wijze verwarmd werd. Ik voelde dat ik Christus, Christus alleen,

vertrouwde voor mijn verlossing; en mij werd zekerheid gegeven dat Hij mijn zonden, de mijne, had weggenomen en dat Hij mij van de wet van zonde en dood had gered."

Charles, de broer van John Wesley, heeft deze ontdekking later ver dicht tot een prachtig lied: 'Glory to God and Praise and Love'. Daarin bezingt hij de vreugde van het voorrecht om Hem mijn Heiland te noemen."

5. Deze levende en persoonlijke kennis van Christus komt niet uit ons, kan ook niet veroverd worden, maar komt alleen als gave van de Heilige Geest. "Niemand kan zeggen 'Jezus is Heer', tenzij in de Heilige Geest." (1 Kor. 12: 3) Het is dan ook pas nadat Petrus op de dag van Pinksteren 'met de Heilige Geest vervuld is' dat hij met zoveel vrijmoedigheid zegt: "Laat het hele volk van Israël er daarom zeker van zijn dat Jezus, die u gekruisigd hebt, door God tot Heer en messias is aangesteld." (Hand. 2: 36)

Er is een wezenlijk verband tussen de gave van de Heilige Geest en deze levende kennis van Jezus. Niemand kan zeggen 'Jezus is Heer', tenzij hij of zij door de Heilige Geest bewogen wordt; en niemand kan door de Heilige Geest bewogen worden, tenzij hij belijdt dat Jezus Heer is. Dit is een ervaringsfeit: de 'kracht van de Geest' wordt slechts gegeven aan hen die verkondigen dat Jezus 'Heer is' op dezelfde sterke en absolute wijze als Paulus dat doet in 1 Kor. 8: 5-6. We moeten alles, werkelijk alles onderwerpen aan Jezus Christus als 'de enige Heer'. Pas als we besloten hebben dat te doen, ervaren we een nieuwe zekerheid in ons leven en een nieuw gezag in onze bediening.

De leerstelling over de ene persoon van Christus is een 'open structuur', dat wil zeggen in staat om ook in onze tijd tot ons te spreken om antwoord te geven op nieuwe geloofsvragen

En hier, geliefde broeders en zusters van de Alpha cursus, komt de laatste uitdaging van deze toespraak. Ik heb het al eerder gehad over de geringe relevantie die de persoon van Christus heeft voor het geloof van mensen om ons heen. Maar is dit een probleem dat alleen anderen aangaat, 'de mensen', of heeft het, in ieder geval tot op zekere hoogte, ook met ons als gelovigen en evangelieverkondigers te maken? Laten we ons het gesprek tussen Jezus en de apostelen in Caesarea Filippi voor de geest roepen met de twee vragen van Jezus: 'Wie zeggen de mensen dat de zoon des mensen is?' en 'Maar jullie, wie zeggen jullie dat ik ben?' (Mat 16: 13-15). Het belangrijkste voor Jezus was niet wat 'de mensen' over Hem dachten, maar wat de discipelen dachten.

We moeten het gebed van de apostelen herhalen: 'Geef ons meer geloof' (Luc. 17:5). Of het gebed van de vader van de zieke jongen tot Jezus: 'Heer ik geloof, kom mijn gebrek aan geloof te hulp!' (Marcus 9: 24)

We hebben een charismatisch geloof in Christus nodig. Hoe kan Paulus 'de gave van geloof' tot de charismata rekenen (1 Kor. 12: 9), als het geloof een theologische deugd is die allen nodig hebben, net als hoop en liefde? Cyrillus van Jeruzalem geeft daarvoor de volgende verklaring:

"Er is slechts één geloof, maar het bestaat in twee hoedanigheden. Er is geloof met betrekking tot de leerstellingen ... dat nodig is voor behoud ... maar er is nog een ander soort geloof en dat is een gave van Christus. Want er staat geschreven ... 'en een ander de gave van geloof door dezelfde Geest' (1 Kor 12: 8-9). Dit geloof dat vrijelijk door de Heilige Geest als gave wordt geschonken, heeft niet slechts met

de leerstellingen te maken, maar is ook de bron van allerlei wonderen die de menselijke mogelijkheden te boven gaan. Iemand met zulk geloof zal in staat zijn tot deze berg te zeggen 'ga van hier naar daar' en hij zou het doen (Mat 17: 20)."

Dit is een soort geloof dat gepaard gaat met een speciale zalving van de Heilige Geest. Sommige bijbelwetenschappers denken zelfs dat het de hoofdbetekenis was van de term 'zalving' in het nieuwe testament en bij de vroege kerkvaders: gezalfd worden met de olie des geloofs om de waarheid van Jezus en zijn Woord te zien.

Als een persoon onder deze speciale zalving is, kan hij met Johannes zeggen: 'Wij geloven en weten dat Gij de Heilige God zijt.' (Joh 6: 69) En: 'We hebben gezien en getuigen dat de Vader zijn Zoon als de Heiland van de wereld gezondend heeft.' (1 Joh 4: 14) Het geloof wordt hier een soort kennen en zien, een innerlijke verlichting. Je hoort Jezus zeggen: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader dan door mij', 'Ik ben het licht van de wereld' en je ziet met je hele wezen (en niet alleen met je verstand) dat dit de waarheid is.

Zulk geloof geeft een toespraak profetische kracht. Laat me proberen uit te leggen hoe zoiets gebeurt, als wij spreken over de gekruisigde en opgestane Heer. Terwijl de prediker spreekt, wordt hij zich, los van enig besluit dat hij zelf genomen

heeft, op een bepaald punt bewust van een interventie, alsof een signaal op een andere golflengte in zijn stem meekomt. Hij wordt zich dat bewust, omdat hij zich diep bewogen gaat voelen, toegerust met een sterkte en een uitzonderlijke overtuigingskracht die hij herkent als niet van zichzelf. Zijn woorden krijgen meer overtuigingskracht, meer zekerheid. Hij ervaart iets van het 'gezag' dat allen herkenden, toen ze Jezus hoorden spreken. De luisteraar wordt tot een punt van volledige concentratie gebracht, waar geen andere stem hem kan bereiken: ook hij voelt zich aangeraakt en soms lopen de rillingen over z'n rug.

We moeten om een zalving vragen, voordat we met evangelisatiewerk beginnen

Tijdens zulke momenten verdwijnen de menselijke spreker en de menselijke stem uit het beeld om ruimte te maken voor een andere stem. Iemand heeft gezegd: 'Als de ware profeet spreekt, blijft hij stil.' De profeet is stil omdat op dat moment het niet hij is die spreekt, maar iemand anders. God zegt tot zijn profeten tegen arme zondige menselijke schepsels: 'Jullie zullen mijn mond zijn.' (Jer 15:19) En die gedachte doet zijn boodschapper beven. Natuurlijk gebeurt dit alles niet voortdurend met dezelfde intensiteit. Er zijn speciale momenten. Soms heeft God aan één woord, aan één zin genoeg. De spreker en de luisteraars hebben beiden het gevoel dat vuur zich vermengt met de woorden van de prediker en dat ze witheet en

glanzend worden. Van alle beelden is het beeld van vuur één van de minst onge-schikte om uit te drukken wat de Heilige Geest hier doet. Daarom heeft Hij zich op de pinksterdag als 'tongen van vuur' laten zien (Hand. 2: 3). Over Elia lezen we dat hij kwam als een vuur en dat zijn profetieën brandden als een fakkel (Jezus Sirach 48:1). En in het boek van de profeet Jeremia verklaart God zelf: 'Is mijn woord niet als een vuur, als een hamer die een rots verbrijzelt?' (Jer 23: 29)

6. Het beste wat we bij een gelegenheid zoals deze kunnen doen, is God vragen om een nieuwe zalving van zijn Geest, zodat we vol vertrouwen net als Jezus kunnen zeggen: 'De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft hij mij gezondend.' (Luc. 4: 18)

We moeten eenvoudigweg om een zalving vragen voordat we met evangelisatiewerk beginnen. Vaak zijn mijn gebeden niet verhoord, maar zelden als ik vroeg om een zalving, vooral in omstandigheden waarin ik me zwak, moe en volstrekt ongeschikt voelde om iets te zeggen. Ik zeg eenvoudigweg: 'Vader in de Hemel, in de naam van uw Zoon Jezus, en tot zijn heerlijkheid, geef mij de zalving van uw Geest zodat ik het evangelie mag verkondigen met kracht en vriendelijkheid.' Zullen we dat nu samen bidden? We hebben allemaal Gods zalving nodig.

Raniero Cantalamessa, O.F.M. Cap.

De originele toespraak is ook uitgegeven door Alpha International in brochurevorm en te bestellen via www.alphacourse.org.